

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Qvæst. I. De loco.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

QVÆSTIO I.

De loco.

Aristoteles usque ad textum 50.

Existentiam loci supponimus potius quam pro-
bamus, quia natura lumine nota est. Post sunt
ergo circa eum sex potissimum controverti: pri-
mò, quid sit locus verus & realis: secundò, an &
quid sit locus vulgaris modo sumptus, seu spatum
imaginarium: tertius, quid sit esse in loco, siue
verum detur internum ubi: quartus, an & quot mo-
dis res sint in loco: quintus, an plura corpora esse
possint in eodem loco: sextus, an idem esse possit in
pluribus locis.

SECTIO I.

Quid sit locus verus, & realis.

Aristotelica definitio.

Dico primò, locum propriè sumptum, ac Phi-
losophicè rectè definiti, est superficies corpo-
ris continentis, immobilitis, prima. Ita Philosophus
textu 39. quem ut explicem,

Variae sententiae.

Obserua primò, quadrupliciter dissidere Doctores
inter se circa naturam loci. Primò enim nonnulli
apud Aristotelem volunt, locum esse aliquid intrin-
secum ipsi rei locata: Plato putat illud esse mate-
riam: Iandinus qualitatem conseruatiam rei lo-
cate: Simplicius positionem corporis locati cum
ordine ad partes fixas vniuersi: Vallesius modum
intrinsecum rei, & eius constitutum in loco. Sco-
tus relationem rei continentis ad rem contentam.
Secundò alij, ut Chrysippus, volebant locum
esse spatum reale trinam habens dimensionem,
aut etiam, ut aiebat Proclus, spatum quoddam reale,
substantiale, corporeum, lucidum & animatum. Ter-
tius alij non pauci cum Averinna existimant, locum
esse aliquid internullum, seu spatum trinè dimen-
sum, quod sit solum capacitas quedam replebilis
corpo, id est spatum imaginarium. Quartò deni-
que Aristoteles vult locum esse superficiem am-
bientem.

Duplex ac-
ceptatio loci.

Obserua secundò conciliari facilè posse secun-
dam & quartam sententiam, distinguendo locum
philosophicè sumptum à loco sumpto secundum
communem sensum vulgi. Locus primo modo sum-
ptus est realis, & positiva proprietas corporis na-
turalis: locus sumptus secundum communem
sensem vulgi, est id quod vulgus solet appellare
locum.

Locus sum-
ptus pro-
prie.

Prima ergo pars conclusionis ass. rit, locum prop-
riè sumptus esse / superficies corporis continentis
immobilitem & primam; quia locus qui est positiva
proprietas corporis naturalis, debet esse aliquid rea-
le ac positivum, cui conuenient proprietates loci;
nihil autem assignati potest præter superficiem,
qua spatum non est aliquid reale, saltem positivum;
positio corporis in loco, est praesentia corporis ad
locum, sed non est ipse locus: ergo locus primò
est superficies, id est, extremitas corporis, & terminus
eius; illa enim est propriè id quod continere dici-
tur: secundò est superficies corporis ambientis, seu
continentis; quia locus non est superficies corporis,
quod continetur, v. g. pellis animalis non est eius

R. P. de Rodes curs. Philosoph.

A locus: tertius est immobilitis, ut distinguitur à vase,
ut statim declarabitur: quartò dicitur prima, quia
non quæcumque superficies corporis continentis
est locus, sed ea quæ prima occurrit contento,
sue quæ illud tangit.

Secunda docet, locum secundum communem
sensem vulgi esse spatum illud quod occupatur à
re locata. Ratio est, quia communiter dicitur cor-
pus esse in spatio tanquam in loco, & audito loci
nomine, statim quisque concipit spatum occupa-
tum. Ratio est, quia quando corpus aliquod non
mouetur, dicitur manere semper in eodem loco,
quantumvis circa illud mutentur superficies cor-
poris ambientis. Rursus dicimus, rem mutare lo-
cum per hoc quod mutat spatum, etiam si eadem
superficies illud ambar. Dicimus etiam locum esse
terminum necessarium motus localis; fieret autem
motus localis etiam in vacuo ubi nulla est superfi-
cies. Denique dicimus rem esse hic, aut ibi, nullò
habito respectu ad superficiem continentem, sed ad
certum spatum quod designare solamus per distan-
tiam certam à punctis fixis vniuersi.

Dico secundò, proprietatem loci philosophicè
sumptus esse ut sit immobilitis, quatenus non neces-
sariò mouetur ad motum rei locata.

Obserua locum vulgaris modo sumptum pro cer-
to esse immobilem, cum sit spatum illud quod oc-
cupabatur; difficile autem explicari, quomodo su-
perficies corporis ambientis, v. g. aëris, dicatur esse
immobilitis.

Quadruplex
eius expli-
catio.

Aliquid cum Perierio negant, locum
quemlibet esse immobilem, sed locum connatura-
lem: v. g. locus ignis est concava cæli superficies
tota, intra quam necessariò est aqua, etiam si partes
varias habeat. Alij negant superficiem illam im-
mobilem esse secundum se, sed prout dicit relatio-
nem ad talen superficiem spatiij imaginarij, secun-
dum quam est prorsus immobilitis. Alij cum
S. Thoma opus. i. dicunt locum sumi primò prout
est superficies corporis ambientis, & sic mobilis est
per accidens: secundò prout superficies dicit de-
terminatam distantiam à centro terræ & polis
mundi, siue locus est immobilitis; licet enim su-
perficies ipsa mouetur, non mouetur tamen prout
dicit connotationem talis distantia. Denique alij
volunt, locum esse immobilem, quia non necessariò
mouetur ad motum rei locata, licet mouetur
ad motum corporis continentis, cui locus ipse in-
hæret: v. g. cum ambulo, non mecum moueo
aërem ambientem; quod si flante vento super-
ficies quæ me ambit, mouetur, non mouetur
certè ad motum meum, sed ad motum aëris quem
impellit ventus; quam ego explicationem approbo.

Ratio est, quia non potest locus aliam habe-
re immobilitatem, per quam distinguitur à vase,
& per istam ab eo sufficienter distinguitur: ergo
locus id est dicitur esse immobilitis, quia non nec-
essariò mouetur ad motum rei locata.

Probatur.

Probo ante-
cedens, quia si dicitur immobilitis esse illa super-
ficies, quatenus connotat partes fixas mundi, erit vas
eodem modo immobile; idem dico de alia qual-
ibet explicatione: si autem dicitur esse immobilitis,
quia non mouetur necessariò ad motum rei loca-
te, immobilitas illa non conuenit vasi, sed soli
loco.

Dices: Si locus dicitur immobilitis, quia non
necessariò mouetur ad motum rei locata, quan-
tum secundum se sit mobilis; ita etiam corpus loca-
tum dici poterit immobile, quia non mouetur ad
motum loci, quod absurdum est.

T

Resp.

Respondeo negando, rem locatam vocari posse immobilem, quanvis non moueatur necessariò ad motum loci; nam idem locus vocatur immobiles, quia quanvis continet locatum sicut vas, moto tamen locato non necessariò mouetur; cum tamen proprium sit vasis moueri ad motum rei, quam continet: locatum autem non continet locum, atque ita vocari non debet immobile.

Aliæ loci proprietates.

Prima obiectio.

Secunda obiectio.

Tertia obiectio.

Dico tertio, alias quasdam esse loci proprietates. Prima est, ut locus ita continet locatum, ut sit maior locato, secundum extensam superficiem, alioqui non continet; et qualis autem sit locato secundum concavam superficiem, nam si esset maior, sequeretur aliquam partem loci esse vacuum; si minor, aliqua pars locati non ambiretur. Secunda est, ut locus sit separabilis a re locata, quia motus dicit locum ut terminum a quo qui deseritur, & terminum ad quem acceditur: ergo per motum locus vnuus acquiritur, & alter perditur.

Obiicitur primò, locum non esse superficiem, quia locus habet contrarium, & loca sunt specie diuersa: sed superficies ut superficies, non habet contrarium: ergo non est locus. Deinde si locus est superficies, sequitur ultimam spharam cœlestem non esse in loco, non enim ambitur vla superficie: hoc autem absurdum est.

Respondeo concedendo, quod locus sumptus secundum sensum vulgi habet contrarium; sumptus autem philosophicè non habet contrarium. Ultimum cœlum reuerà non est in loco sumptu philosophicè, sed est in loco sumptu secundum sensum vulgi, sicuti etiam partes internæ corporis.

Obiicitur secundò, in omni motu locali murari locum: sed non mutatur superficies: ergo locus non est superficies. Probatur minor. Currat lembus secundo amne hinc Auenionem; ille non mutauerit superficiem aquæ, que simul lembum direxerit, inò nec murauerit superficiem aëris, si flante vento aëris etiam in eam partem impulsus fuerit. Si raliter illud non est locus, quod mobile mutat, lique non moueatur: sed turris v.g. flante vento milles in die mutat superficiem aëris, & tamen immota maner.

Respondeo, solui etiam illa omnia eodem modo; mutatur enim in omni motu locali locus sumptus secundum sensum vulgi, non locus sumptus propriè, ac philosophicè.

Obiicitur tertio. Si locus est superficies, sequitur locus aëris esse superficiem ignis; hoc autem falsum est, quia locus naturalis est conservatiuus locari, superficies autem ignis non est conservativa ipsius aëris. Similiter si locus proprius lapidis est superficies aquæ, sequitur lapidem moueri violenter a centrum, & naturaliter debere aescendere a centro ad superficiem aquæ, quod absurdum est. Denique superficies est species infima: ergo non potest esse genus in hac definitione.

Resp. locum aëris philosophicè sumptum esse superficiem ignis (si tamen illa est sub celo) quæ conservativa etiam est aëris secundum qualitatem symbolam, non secundum qualitatem dissymbolam. Nego autem debere lapidem moueri sursum a centro ad superficiem aquæ, quia motus naturalis non est ad locum naturalem sumptum philosophicè; sed ad locum naturalem sumptum vulgari modo. Denique concedo superficiem non esse genus, quia ista non est propria definitio, sed descriptio in qua superficies se habet materialiter, continentia vero se habet formaliter.

SECTIO II.

An, & quid sit spatum imaginarium.

Expliaca quidditate loci realis, quem aliqui asserbant esse spatum occupatum à corpore, superest ut de spatio illo dicam aliquid, ut eo intellego, facile de tota loci quidditate iudicium ferri possit. Quis verò duplex est spatum, aliud reale, aliud imaginarium; spatum reale dicitur quodcumque corpus realiter extensum; spatum verò imaginarium appellatur illud in quo torus sius est mundus, quod concipitur extra mundum in infinitum protendi, & in quo varia sibi succedunt corpora intra mundum; quod etiam conciperetur manere si destrueretur totus mundus. De spatio reali nulla inter Doctores est difficultas, de solo imaginario celebris est controversia, utrum illud reuerà sit aliquid reale, & quid sit: deinde, utrum Deus sit verè in illis spatiis; quæ tamen omnia facile componi posse video, si de vocibus non esset dissidium. Ergo ut item omnes ambages vocum, statuam primò, utrum Deus verè sit supra cœlos diffusus in infinitum; deinde utrum præter Deum sit reale aliquid spatum supra cœlos, cui coexistere Deus dicitur, voceturque spatum imaginarium; unde concludi facile poterit, quomodo in spatiis imaginariis sit Deus.

S. I.

Verum Deus reuerà sit supra cœlos.

Dico primò, Deum reuerà esse supra cœlos diffusum in infinitum. Ita docent Suarez diff. 30. affirmans. Metaph. 7. Lessius lib. 2. de attributis, c. 1. Molina, Gillius, Valentia, Pasolus, contra Vasquem, qui solis tamen dissidet vocibus.

Primum enim aperte sic traditur cap. 10. libri Iob: Scriptura & Excelsior cœlo, profundior inferno, longior terrâ mensura eius, & latior mari. Quibus verbis nihil expressius dici potest. Suffragantur Patres, Hilarius lib. 2. de Trinit. Insistit, & circumsistit, exterior interna concludit, excedit exterior. & incircumscriptione spiritus sui cuncta transcedit. Gregorius lib. 2. moralium, c. 10. Ipse manet intra omnia, ipse extra omnia, ipse supra omnia, ipse infra omnia: superior est per potentiam, inferior per sustentationem, exterior per magnitudinem, interior per subtilitatem: sursum regens, deorsum continens, exira circumdans. Athanasius epist. 1. ad Scorpionem: Vbique est, & extra omnia, impli omnia, manens exira omnia. Theodorus Ancyra Episcopus, homilia in natale Salvatoris, cap. 10. Concilij Ephesini: Divinitatis plenitudo adimpler omnia, & ita implet, ut omnem creaturam excedat. Denique Damascenus libri. 1. fidei, c. 16. Deus cuncta repletus, & super omnia omnians, tunc in omnibus, & totus super omnia.

Secundò idem ratio suadet, quia non mundus dici Deus potest extra mundum per immensitatem, quam ante mundum per aeternitatem: sed verè dicitur Deus fuisse ante mundum conditum; quis enim hoc aucti negare: ergo eodem modo dici potest esse extra mundum. Maior patet, quia non est excogitabilis vla disparitas; sicut enim extra mundum non est spatum reale, in quo dici possit esse Deus, ita nec ante mundum fuit tempus reale. Ideo ergo dicitur fuisse ante mundum, quia nullum potest ante mundum instans signatio.

signari, quantumvis à principio mundi distans, in quo non fuerit Deus: ita extra mundum nullum potest hingi punctum, quamvis à mundo remotum, vbi plenissimè non sit Deus.

Ex variis
abundis.

Tertiò ex variis absurdis licet argumentari. Primum est, quia si Deus non esset supra cœlos, posset dari aliqua creatura maiorem habens extensionem, quā nunc habeat Deus; quod est absurdum. Probatur sequi; Deus enim potest facere mundum maiorem, quā iste sit; ille mundus plus haberet extensionis quā nunc Deus habeat, Deus enim (ut supponitur) non habet maiorem extensionem quā mundus. Alterum absurdum est, quia Deus haberet extensionem omni ex parte finitam. Tertium posset Deus esse seūnūtus à se ipso; faciat enim Deus funem leucalem, in cuius extremo vtrōque faciat duos mundos, tunc destruat illum funem, isti duo mundi distant inter se, Deus est in vtrōque mundo, non autem in medio: ergo Deus distat à se ipso. Denique sequeretur omnino, Deum posse moueri; sit enim homo supra cœlos, & ambulet, Deus in illo erit homine, non extra illum: ergo mouebitur Deus. Item mouetur cœlum & mundus totus motu recto, erit necesse ut cum mundo Deus ipse moueat.

Constat igitur Deum extra cœlos esse infinitè diffusum; quomodo autem ibi sit, superest explicandum; arguit enim in contrarium aduersarij: Deus esse non potest extra cœlos. Et similiter respondent allatis argumentis, nullum omnino esse supra, vel extra cœlos, sicut nullum est ante mundum. Quod ut dissoluam clarissimè, videntur.

§. II.

Virum spatium imaginarium sit aliquid reale supra cœlos.

Affertio tri-
partita.

Dico secundò, spatium imaginarium esse aliquid verè reale supra cœlos infinitè diffusum; sed non esse tamen aliquid actuale distinctum ab ipso Deo, cuius sola immensitas, prout connotat spatium reale, quod potest ei coexistere, reuerā est spatium imaginarium; sicut eius æternitas prout similem habet connotacionem temporis realis, est verum tempus imaginarium. Ita tradit expressè Lefsius lib. 2. c. 2. significatque omnino Vasquez dis. 29. c. 3. 4. & 5.

Datur ve-
rum spa-
tium supra
cœlos.

Prima pars asserit, admitti debere supra cœlos spatium aliquod reale. Probatur, quia illud est spatium verè reale, in quo licet assignare realiter alibi, & alibi: sed in vacuo illo, quod est extra cœlos, assignare verè licet alibi, & alibi: ergo illud est verè reale. Probatur minor. Si cœlum motu recto moueretur per horam, esset pro certo alibi quā nunc sit. Similiter si Petrus collocaretur supra polum arcticum, & Paulus super antarcticum, alibi esset Petrus quā Paulus. Imò Christus, si est supra cœlum cypreum, alibi habet pedes, & alibi caput: ergo in illo spatio licet assignare alibi & alibi. Denique potuit Deus mundum alibi facere quā nunc sit, cum possit illum mouere nunc; & si faceret alium mundum, posset illum mundum nouum ponere ibi vbi est iste mundus: ergo necessariò ibi est spatium.

Secundò. Deus extra cœlum potest facere plures mundos, & vnum ab altero distantem: ergo inter vnum & alium mundum intercedit hoc spatium reale. Consequentia est evidens, quia illa quæ distant, interiectum habent spatium. Probatur ante-

R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

Acedens. Extendat enim Deus funem à cœlo per milie leucas, & in eius extremitate creet alterum mundum; ille mille leucas distabit à cœlo: annihilet funem, eodem modo distabit. Confirmatur, quia Deus extra mundum create potest alium, vel isti contiguum, vel ab illo distantem; si crearetur distans, in alio esset spatio, quā si esset con- tiguum.

Secunda pars negat spatium istud esse aliquid reale distinctum ab ipso Deo. Probatur, quia spatium istud à Deo distinctum, vel esset negatio, vel spatium possibile, vel capacitas recipiendi corpus, vel negatio simul cum illa capacitate; nullum ex his dici potest; primum enim, quod non sit negatio, probatur, quia negatio definit esse quando aduenit forma cuius est negatio: sed dum aduenit spatium positivum, non tollitur hæc capacitas: ergo illa non est negatio. Deinde negatio negationis est aliquid positivum: hæc capacitas est negatio negationis; ergo est aliquid positivum. Præterea, implicat negationem hominis dici hominem: ergo implicat negationem spatij dici spatium. Denique id quod debet realiter successiū pertransiri, non est negatio: istud spatium debet necessariò successiū pertransiri: ergo non est negatio.

Secundò, quod illud reale non sit spatium possibile, probo, quia spatium imaginarium est aliquid actuale, alioquin non contineret actu rem locatam; implicat enim ut corpus actu sit in re aliqua possibile, qua nullo modo existat. Deinde coexistere illa dicuntur, quæ ambo existunt simul: sed corpus coexistit spatio imaginario: ergo illud est aliquid actu existens, non autem duntaxat dari supra cœlos spatium reale actuale distinctum ab ipso Deo; non negat dari spatium possibile supra cœlos.

Denique, quod spatium imaginarium non sit capacitas recipiendi corpus, vel negatio simul cum capacitate, probatur, quia vel illa capacitas est aliquid reale positivum actu existens, vel est negatio, qua omnia superius reiecta sunt: ergo spatium imaginarium non est capacitas, vel negatio cum capacitate.

Tertia pars asserebat, spatium illud imaginarium esse diuinam ipsam immensitatem infinitè diffusam, non absolute sumptam, sed prout connotat spatium reale possibile, quod ei potest coexistere.

Ratio est primò, quia Patres sæpissimè aint, Patres.

Deum esse locum omnium rerum, & non esse nisi in se ipso. Dionysius, lib. 1. de diuinis nominibus, eum dicit esse οὐεχ νοῦν οὐεργάν, καὶ ἐχισαν ἐπάντων, & stodian & domicilium omnia conservans & comi- nens: c. 10. ἐδειν παντοπατοχιλ, καὶ παθεύει πάντων, sedem & fundum, in quo recumbunt & formantur omnia. Bernardus lib. 5. de confid. Non est quod quaras ultra vbi erat, prater ipsum nihil erat: ergo in se ipso erat. Tertullianus contra Præxeam c. 5. Ante omnia erat Deus solus ipse sibi & mundus & locus & omnia. Minutius in Octauio ait, Parentem omnium Deum nec principium habere, nec terminum, qui ante mundum fuerit sibi ipse pro mundo.

Secundò argumentor à simili; sicut enim si aet Probatio & diffusus esset in immensum, vel si lumen per se sub- situli, sistens immensum esset, verissima ibi essent spatia: ergo si spiritus aliquis in immensum sit extensus, illud erit spatium, non corporeum illud quidem, & cuius vna pars distincta sit ab alia, quia spiritus non diffunditur per partes; sed spirituale, & diffusum per totalitates diuersas virtualiter: sed Deus eo modo est diffusus: ergo Deus potest esse spatium immensum. Alterum simile est: Sicut mundus

T 2 iste

220 Philosophiæ Peripat. Lib. II. Disp. IV.

iste non est in spatio aliquo creato, sed ipse suum est spatiū, in dū est totum spatiū per suam extensionem; singanus etiam fieri alium mundū extra istū, ille tunc erit spatiū extra cœlos, quia erit extensus; ergo Deus etiam esse potest spatiū per suam extensionem. Vel si lubet, annihilet Deus omnia præter unū Angelū; ille verū erit spatiū spirituale per suam extensionem: ergo Deus etiam est spatiū. Denique sicut diuina essentia est prima et essentia, fundamentum, & basis, & origo totius essentiae & entis conceptibilibus: ita diuina immensitas est primum & intimum interū, origo omnis interū, spatiū omnium spatiōrum; sedes & basis primordialis omnis loci & spatiū.

Ratio à priori.

Prima obiectio. Obiicitur prīmū. Datur supra cœlos vacuitas aliqua replebilis corpore: illa vacuitas est aliquid distinctum à Deo. Deus enim non est vacuitas, cum vacuitas sit negatio: ergo datur supra cœlos aliquid distinctum à Deo, quod vocatur spatiū imaginariū. Probatur maiori. Priuationes, & negationes sunt realiter in rerum natura, quamvis non sint entia verē realia; homo enim realiter dicitur ex eis, mortuus: sed supra cœlos datur negatio spatiū realis positiui, quae est vacuitas replebilis corpore: ergo datur realiter vacuitas.

Resp. negationes & priuationes non esse realiter in rerum natura, si realiter sumuntur propriè, si autem sumuntur impropiè, fateor illas esse realiter. Tunc realiter, sumuntur propriè, quando significat existentiam alicuius rei, quæ non est merum nihil: tunc impropiè sumuntur, quando significat id, quod nullo cogitante intellectu est purum nihil. Priuationes posteriores hoc modo dicuntur esse realiter, non autem primo modo; dicuntur enim esse realiter, quia sunt purum nihil ante omnem operationem intellectus. Unde ad formam argumenti distinguo maiorem; datur realiter supra cœlos vacuitas, si realiter, significet existentiam rei alicuius, quæ non sit purum nihil, nego maiorem; si realiter, significet quod supra cœlos est purum nihil, etiam si nullus cogiter intellectus, concedo maiorem; eo enim dantaxat modo negationes reales sunt, ut notabam. Sic enim fateor, quod supra cœlos est nihil distinctum à Deo; sed nego esse aliquid distinctum à Deo supra cœlos, ideoque consequentia illa non valit: ergo datur aliquid realiter supra cœlos distinctum à Deo, cum dici potius debat: ergo nihil datur supra cœlos realiter distinctum à Deo.

Instantia.

Instabis prīmū. Illud nihil quod datur realiter supra cœlos, est spatiū illud imaginariū, quod dicitur distinctum esse à Deo.

Respondeo illud nihil dici non posse spatiū imaginariū, quamvis realiter sine nullo cogitante intellectu sit nihil; quia spatiū imaginariū non est priuatio tantum, ut probauit nuper; istud autem nihil, non est aliud quam priuatio. Deinde illud nihil, entiam si modo sit realiter nihil, nullo tamen modo dici potest ens realē, neque magis esse realiter, quam chimera, quæ nullo cogitante intellectu est nihil; sicut enim malè ille loqueretur, qui diceret: *Datur realiter in aqua chimera realiter est nihil*; sic impropiè ille loquitur, qui dicit, spatiū imaginariū esse realē, quia illud spatiū est realiter nihil.

Instabis secundū. Entia possibilia sunt realia negatiū; spatiū supra cœlos est possibile: ergo illud est ens realē negatiū.

Respondeo entia possibilia esse realia negatiū, non quod actu sint vlo modo realia, sed tantum,

A quod non repugnet illa esse realia. Spatiū ergo possibile fateor esse realē negatiū, id est verē possibile; sed nego illud esse actuē.

Obiicitur secundū. Antequam produceretur secunda obiectio, habebat capacitatē ut ibi produceretur vbi est productus: sed illud vbi, in quo mundus est productus, & in quo ante productionem nihil erat, est inane, quod habebat capacitatē ut replearet corpore: ergo illud inane reuerā est realiter supra cœlos.

Respondeo, si per illud vbi, aliud intelligatur quām vna pars virtualis diuinae immensitatis, cui poterat mundus coexistere, nego maiorem; si verē intelligatur pars hæc virtualis diuinae immensitatis, concedo; cum enim dicas, potuit mundus antequam fieret, fieri vbi nunc est, vel etiam potuit fieri alibi, sensus est, mundum potuisse coexistere, vel illi parti virtuali diuinae immensitatis, vel alteri. Cum enim diuina immensitas, licet omnino indivisibilis in se ipsa, sit tamen magnitudo quædam virtualis, non habet quidem partes formales, sed habet partes virtuales, quæ nimirum æquivalent partibus actualibus.

Obiicitur tertīo. Spatiū illud quod est supra cœlos, est aliquid imaginariū: immensitas Dei non est aliquid imaginariū: ergo immensitas Dei non est illud spatiū. In dū Deus est in spatiis imaginariis: ergo non est spatiū imaginariū.

Respondeo *imaginariū* posse significare vel illud quod est mēre fictum, vel illud quod connotat in obliquo aliquid non existens, sed possibile. Si spatiū supra cœlos significet aliquid distinctum à Deo, est verē imaginariū primo modo, id est, omnino fictum: si autem significet ipsam immensitatem Dei, quatenus connotat spatiū possibile quod ei potest coexistere, est imaginariū secundo modo; est enim verē reale & actuē, secundū id quod dicit in recto, quamvis in obliquo dicat aliquid possibile. Quod additur, Dēum esse in spatiis imaginariis, exigit ut breuiter explicetur.

§. III.

D Quomodo Deus sit supra cœlos in spatiis imaginariis.

Dico tertīo, Dēum esse supra cœlos per præsentiam pūre absolutam, non autem per præsentiam respectivam, id est, Dēum ita esse supra cœlos, ut non sit in vlo spatiō à se distincto, cui coexistat, & in quo continetur; sed esse tantum in se ipso vbi cūque animus fingere potest aliquid spatiū, & vbi cūque corpus aliquid fieri potest. Ita Lef-sius, Fallos, Arriaga. Eger autem explicacione magis quam probatione.

Obserua igitur, posse aliquid esse præsens loco præsens & dubius modis. Prīmū absolute, secundū respectiū. Tunc dicitur absolute præsens loco, quando ibi est secundū suam entitatem vbi esse dicitur, sed non habet quidquam aliud sibi coniunctum, in quo continetur, aut cui coexistat: v. g. cœlum Empyreum habet veram præsentiam in loco vbi esse dicitur, quia eius entitas ibi existit, sed illa entitas non habet quidquam creatum sibi coniunctum cui coexistat, & ad quod referatur, ideoque habet præsentiam absolutam. Tunc aliquid dicitur præsens respectiū spatiū, quando ibi est secundū suam entitatē vbi esse dicitur, & coexistit alicui alteri à se distincto, quod tagit, & ad quod dicit habitudinē: v. g. quidquid

quidquid est intra cælum, habet præsentiam respetuam in spatio, quia suam entitatem in eo habet, & coexistit etiam alteri, quod tangit.

Eodem igitur modo quando Deus dicitur extra mundum esse in spatiis imaginariis, si esse in iis intelligatur cum habitudine ad aliquid aliud, cui coexistat, habebit præsentiam respectivam; si vero intelligatur extra mundum esse, solum per realem præsentiam sine ordine ad rem ullam extrinsecam, id est ubique nos concipimus spatiis per mundum vacui, quod repleri a corpore potest, tunc habebit præsentiam absolutam. Cum igitur audis Deum esse in spatiis imaginariis, sensus non est, Deum ibi esse tanquam in aliquo reali a se distinctorio, aut id quod realiter non est, continere Deum; sed sensus solum est, Deum reuerâ existere ubique spatiis aliquod animo fingi potest, & se extenderet ad omne punctum, quod mens cogitare potest ex ea cælum. Et hoc optimo declaratur exemplo diuinae eternitatis, cum enim dicitur, Deum tunc fuisse ante totum tempus reale; illud tunc, non significat aliquam durationem, qua actu extiterit a Deo distincta, sed significat durationem Dei ut aptam ad coexistentiam temporis vel instanti, quod antea esse posset. Ita illud adverbium, ibi, non iudicat locum realem actu existentem, sed solum præsentiam Dei per immensitatem, ut de se aptam ad coexistentiam localiter cuiuscumque corpori realiter ibi existenti, de facto tamen existentem tantum in ipso, & non in alio. Sic igitur explicata conclusio non eget probationem.

Prima enim pars, quod Deus supra cælos præsentiam habeat absolutam, prima conclusione probata est. Secunda vero pars, quod non habeat ibi præsentiam respectivam, ex secunda conclusione constat, qua ostensum est, nihil esse reale supra cælos a Deo distinctum, cui Deus possit coexistere, & in quo contineri dicatur. Ex quo sequitur, Deum non esse aliter in spatiis imaginariis, quam quia exigit supra cælos ubique mens fingere potest aliquod spatiis, vel ubique fieri potest aliquod corpus; quod asserbat tertia pars conclusionei.

SECTIO III.

Quid sit præsentia rei ad locum & spatiū, siue, an, & quid sit ubicatio interna.

Explicata quidditate loci, tum realis, tum imaginarij, statim sequitur ut comparetur res locata cum ipso loco, & explicetur quid sit præsentia rei locata ad ipsum locum, quam vocari solet *ubicatio*. Controversia enim ista est in scholis celeberrima de distinctione ubicationis a re ubicata, ubi video posse disputari duo. Primum est de ubi permanente: secundum de ubi fluente. Vbi permanentis vocatur præsentia, quam res habet dum quiescit in loco, ubi fluens vocatur præsentia, quam res habet dum mouetur.

S. I.

Vtrum ubi permanentis sit distinctum a re locata.

Dico primum, ubicationem permanentem, seu modum præsentia rei ad locum non esse aliquid distinctum a re locata, quod motum terminet localis, & rem constitutam in loco; sed esse puram connotationem, quam dicit in recto rem locataam; locum autem in obliquo, cui est indistans, & muta-

R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

A tione aliquam, qua res locata sit indistans a loco. Ita omnino docet S. Thomas 1. p. 9. 110. art. 3. & c. in eo Nominales omnes, Gregorius, Sotus, Toletus, Fonseca. Contrarium Constantini tradunt multi Recentiores, Suarez, Vasquez, Albertrinus, Hurtadus. Alij autem cum Lugo nouum inveniunt modum distinguendi ubicationem quam volunt esse ipsam actionem productam rei, qua sit & ubicatio, & duratio semper fluens, necessaria mutabilis quoties res est in alio loco & tempore.

Ratio autem primò sit, quia per illud res non constituit formaliter præsens loco, quod est posterius præsentia locali: sed ubicatio illa distincta esset aliquid posterius præsentia locali: ergo res non constituit præsens loco per ubicationem distinctam, Probatur minor. Illud est posterius præsentia rei locata ad locum, quod est posterius indistans: sed illud ubi est posterius indistans: ergo illud ubi est posterius præsentia. Probatur minor. Implicat ut ubicatio, quam habeo hic, producatur per motum antequam peruenientem hic: sed peruenire hic est esse hic: ergo implicat ut præsentia rei ad hunc locum producatur antequam sim hic.

Responderi solet illam ubicationem produci hic, sed ita ut per illam corpus constitutur hic.

Sed contra. Omnis conditio ex parte subiecti ut producatur accidentis, est prior productione accidentis, ut inductione prebari potest; huiusmodi enim conditio se tenet ex parte causa materialis: sed esse in hoc loco, est conditio ex parte subiecti, ut producatur præsentia rei ad hunc locum: ergo prius corpus est hic, quam producatur ubi. Præterea prius quam corpus locatum recipiat modum illum præsentia, dicit esse proxime dispositum ad illum recipiendum: sed non est proxime dispositum ad recipiendum hanc ubicationem, nisi sit hic: ergo prius natura debet esse hic, quam recipiat hanc ubicationem: si enim esset in alio loco, non posset recipere hanc ubicationem.

Dices eodem argumento probari posse, quod motus localis non distinguatur a mobili; prius enim mobile præsens est loco, quam accipiat motum, per quem efficitur præsens loco successum.

Resp. esse disparitatem, quia mobile non debet prius peruenire ad locum in quo constituitur non solum formaliter, sed etiam effectuè per motum; ubi autem non constituit effectuè, sed formaliter rem locatam in loco: ostendo autem, quod prius effectuè constituta sit quam habeat ubicationem: ergo prius etiam præsens est formaliter, quam habeat distinctam ubicationem. Sed de hoc iterum cum agam de motu.

Altera ratio est, quia istius ubicationis permanentis distinctæ nulla potest assignari causa productiva. Vnde sequitur illam nullam esse. Probatur (vt opinor) evidenter. Si esset aliqua causa productiva ubicationis huius permanentis, illa esse non posset nisi motus localis; sed motus localis non potest producere illud internum ubi; si enim illa ubicatio distincta produceretur a motu, vel produceretur a toto motu, vel a parte solum aliqua motus. Non a toto motu, quia sic ubi quod aliquis Roma veniens habet Parisis, incepisset produci Roma. Neque ab aliqua parte motus quod probo, quia illa pars motus quam producit ubi, est necessariè divisibilis, ut ex dictis patet: sed pars motus divisibilis non potest producere ubicationem in hoc loco, siue sit determinata, siue sit indeterminata: ergo nulla pars motus potest producere ubi. Probatur minor. Omnis pars divisibilis habet partes priores & posteriores: sed implicat ut partes prior

T 3 res

res motus producent hanc vocationem: ergo implicat ut pars diuisibilis producat hanc vocationem. Probo minorem. Non potest hoc vbi produci extra istum locum: sed quando existunt partes priores motus, corpus est extra istum locum: ergo vocation non potest produci per partes priores motus.

Duplex confirmation.

Confirmatur primò, quia implicat ut motus agat nisi quando existit: sed quando producitur vbi permanens, motus non existit; tunc enim non existit motus quando mobile quiescit, & peruenit ad hunc locum: sed quo instanti producitur vbi, mobile quiescit, & peruenit ad hunc locum; vbi enim permanens est forma, per quam mobile quiescit in termino ad quem: ergo motus non potest producere vbi permanens.

Confirmatur secundò, quia si datur vocatione distincta, sequitur quod infinita vbi totalia producuntur per quenlibet motum: hoc autem absurdum est. Sequela manifesta est, quia in quolibet puncto spati corporis habet nonum vbi totale: ergo in fine motus acquisivit infinita vbi totalia. Vel autem illa producuntur successivè, vel producuntur simul & in instanti. Non primum, quia si praesentia localis produceretur successivè, res locatae habere partem huius praesentiae localis extra hunc locum. Non secundum, quia motus est causa productiva huius praesentiae: sed in instanti non est motus: ergo in instanti non producitur haec praesentia. In quo est discrimen huius praesentiae ab actione, de qua olim dixi.

Confirmatur tertio, quia ideo pars determinata motus non producit vbi, quia est diuisibilis habens partes priores & posteriores: sed pars etiam indeterminata est diuisibilis: ergo etiam pars indeterminata motus non producet vbi.

Tertia ratio.

Tertia ratio est, quia res quilibet sufficienter constituitur in loco per suam entitatem: ergo non requiritur modus praesentiae superadditus. Probo antecedens. Rem esse praesentem loco, est superficiem corporis contenti tangere superficiem aëris ambientis: sed res tangit aliam per suam entitatem: ergo res est praesens loco per suam entitatem. Probatur maior. Pracisis per intellectum quibuslibet aliis, & intellecto solo contactu superficie locatae cum superficie loci, verè locatum intelligitur praesens loco, & est impossibile non intelligere praesens: ergo per solam suam entitatem locatum intelligitur praesens loco. Et confirmatur, quia locare nihil est aliud, quam ambire: ergo locari non est aliud quam ambiri, seu tangi. Et si non potest locatum ambiri loco sine modo superaddito, similiter requiritur modus superadditus, ut corpus ambiri veste. Imò si locatum non potest esse praesens loco, & eo ambiri sine modo superaddito, sequitur quod etiam locus habet modum superadditum, per quem fiat praesens locato; locus enim non minus est praesens locato, quam locatum loco: & omnia argumenta quae probant necessitatem vnius, probant necessitatem alterius.

Supererat ut dicarem de singulari & noua sententia, quia ponit actionem fluentem, & illam vult esse tum vocationem, tum durationem: sed de hoc opportunity dicitur *disj.* s. dum agam de duratione.

Prima obiectio.

Obiicitur primò. Illud, quod potest separari à re locata & à loco, est distinctum realiter ab utroque: sed praesentia localis, v.g. esse hic, separatur à re locata, & à loco: ergo praesentia localis est aliquid distinctum ab utroque. Probatur minor. Potest in rerum natura existere Petrus, & existere iste locus, & tamen Petrus non erit hic: ergo Petrus esse hic, est aliquid separabile ab entitate Petri & loci, atque

A ita coniunctio entitatis Petri cum entitate loci est modus superadditus.

Neque dicas, praesentiam localem præter Petrum & locum dicere indistinctam Petri à loco, siue contactum; redit enim argumentum, quia Petrus & locus esse possunt in rerum natura sine illo contactu: ergo ille contactus est aliquid distinctum à Petru & à loco. Idemque reponi poterit si dixeris praesentiam localem requirere ut Petrus & locus sint simul; potest enim existere, & non existere locus, quin Petrus & locus sint simul: ergo esse simul est aliquid distinctum à Petru & à loco.

Neque dicas secundò, praesentiam localem dicere præter Petrum & locum negationem corporis interiecti. Contra enim arguo, quia esse praesens & penetrari sunt diversa: sed corpus penetratum habet negationem corporis interiecti: ergo esse praesens, non est tantum habere negationem corporis interiecti, vel certè esse intra aliud, est aliquid reale, quod vocabitur vocatione. Deinde non potest in rerum natura dari noua vlla negatio, quin aliquid destruatur aliquid positum, quod antea erat; si enim illud positum antea non erat, eius negatio erat; si autem erat, debet necessariò destrui, ut esse incipiat eius negatio: sed quando Petrus incipit esse hic, nihil positum destruitur: ergo non incipit aliqua noua negatio.

Hoc est argumentum difficultissimum, propter quod aduersarij contendunt admetti debere vocationem & durationem distinctas modaliter à re locata & à re durante: sed hoc tamen ex disputatis in Logica & Metaphysica de natura relationum, & formalitatem commode solui potest.

Resp. Itaque praesentiam localem esse in recto eius rei locatae, prout affectum aliqua mutatione, vel intrinseca, vel extrinseca, & in obliquo spatiū, ita ut forma per quam res constituitur in loco, sit quidem entitas rei locatae, non tamen nude sumpta, sed prout connotat mutationem aliquam, vel realē, vel virtualem; quae mutatione est vel motus localis prævius, vel actio prodiens à tali determinatione diuinæ voluntatis scipiam determinantis ad agendum hic potius quam alibi; nunc, & non alio tempore.

Ad argumentum itaque concedo rem locatam, Petrum v.g. nudè sumptum, & locum esse posse in rerum natura, quin Petrus sit in isto loco, sit simul, sit indistans, & alia huiusmodi, ut rectè probat argumentum; sed nego Petrum ut affectum prævia illa mutatione, vel intrinseca, vel extrinseca, & locum esse posse quin Petrus sit.

Instabis. Si Deus de nouo creet Petrum hic, non appetat que nam in eo fiat mutatio, per quam sit hic potius quam alibi; actio enim qua sit, est etiam si Petrus esset alibi. Deinde quando Petrus est hic, & non alibi, debet fuisse aliqua mutatio, quae non esset si Petrus esset alibi; nam implicat ut sit noua denominatio, nisi sit aliqua noua mutatio in rerum natura: sed esset eadem entitas Petri, eadem entitas loci, eadem actio productiva Petri, eadem entitas voluntatis diuinæ: igitur debet reperiri aliqua mutatio. Denique quando Deus vult creare Petrum hic, voluntas illa Dei habet pro obiecto Petrum esse hic, sed non habet solùm Petrum & locum, neque se ipsam habet pro obiecto: ergo Petrum creari, & esse hic, non est Deum velle creare Petrum in hoc loco.

Resp. quod si Deus creet Petrum hic, nihil quidem intrinsecum habebit Petrus, quod non haberet alibi creatus; posset enim entitas illius actionis fieri alibi, ut ostendam statim; sed connotabit aliquid extrinsecum, quod non connotaret alibi creatus, nimirum Deum

Deum se determinantem ad creandum illum hinc, & non alibi; esset enim eadem actio secundum entitatem, sed non prodiens a Deo volente agere hinc. Si esset creatus alibi, esset eadem voluntas diuina realiter & entitatiuè; sed virtualiter & connotatiuè diuersa, quia connotaret diuersum locum. Denique concedo hanc maiorem; quando Deus vult creare Petrum hinc, habet Dei voluntas pro obiecto Petrum esse hinc, sive coexistentiam Petri, & talis loci; sed distinguo minorem. Illa Dei voluntas non habet seipsum directe, ac formaliter pro obiecto, concedo; non habet aliquid pro obiecto a quo connotatur, nego. Cum enim Deus vult creare Petrum hinc, obiectum diuina voluntatis est creatio Petri connotans talcm locum & voluntatem diuinam ita determinatam.

Secunda obiectio.

Obiicitur secundò. Vbiunque datur nouus effectus formalis, datur necessariò aliqua noua causa formalis; & vbi manet eadem causa formalis, manet idem effectus formalis: sed esse hinc, est effectus formalis nouus, qui non ponitur posita entitate Petri & loci, neque manet illa remanente: ergo præter entitatem Petri & loci, requiritur aliqua causa formalis, per quam Petrus denominetur esse hinc.

Resp. distinguendo minorem; sed esse hinc est effectus formalis nouus, qui non ponitur posita entitate Petri & loci nudè sumpta, concedo; qui non ponitur posita entitate Petri & loci cum illa mutatione prævia, nego minorem; implicat enim ut ponatur entitas Petri & loci, & talis mutatio prævia, quin ponatur præsencia Petri ad locum, sicut paternitas potest non esse, quamvis existat entitas partis, & entitas filii; potuit enim hic filius produci ab alio patre: debet ergo præter illas entitates esse generatio, quæ sit ratio fundandi paternitatem. Sic esse potest entitas Petri, & entitas loci sine præsencia locali, præter quas exigitur aliqua mutatio in re locata.

Tertia obiectio.

Obiicitur tertiod, debere dari fundamentum aliquod relationum propinquitatis & distantie; non apparet autem quodnam illud esse possit præter vbi. Deinde prædicamentum *vbi*, esse aliquod verum ens reale, quod non potest esse solus locus extrinsecus. Præterea esse hic non esse denominacionem extrinsecam; nam ego intrinsecè sum hinc, non extrinsecè. Denique omnem actionem habere debere terminum, motum autem localem non posse habere terminum alium præter vbi.

Resp. fundamentum relationum propinquitatis & distantie non esse aliud quam entitatem ipsam rei locatae præst effectam mutationem aliquam, vel intrinsecam, vel extrinsecam, non autem vbi. Deinde prædicamentum *vbi*, esse verum ens reale, sed connotatum, quod dicit in recto locum, in obliquo autem rem locatam, vel contraria; ideoque esse hinc, non est denominatio solùm extrinsecam, sed vera connotatio. De termino motus localis dicetur statim.

§. II.

Vtrum detur aliquod vbi fluens distinctum a motu.

Affatio negativa.

Probatio.

Dico secundò, nullum dari vbi fluens distinctum ab entitate motus localis, sed ipsummet motum in ratione fluxus esse vbi fluens. Ita docent Gregorius, Ferrariensis, Caietanus, & plures alii apud Vasquem, part. diff. 195. c. 2. Ratio est, quia si vbi fluens distingueretur a mo-

Atu locali, propter tantum distingueretur, quia debet esse terminus motus localis in ratione fluxus, prout actio est: sed vbi fluens distinctum à motu non propter est necessarium, quia debet esse terminus motus localis: ergo huiusmodi vbi fluens non est necessarium. Probatur minor. Ad hoc ut terminetur verum & reale fieri, sufficit vera & realis entitas, quæ per ipsum fiat: sed præter vbi fluens reperitur vera & realis entitas, quæ fiat per motum, quod probo: nam entitas motus ut sic, est vera & realis entitas: ergo illa debet habere verum & reale fieri: sed illud fieri non est aliud præter istam actionem: ergo hæc actio est verum fieri huius motus. Ne igitur quætas cuius rei fieri sit actio; sufficit enim quod sit fieri huius fluxus, seu motus localis.

B Obiicitur primò. Omnis actio realis habet terminum distinctum, qui per ipsam fiat, hoc enim Prima obiectio. disput. 3. probatum est: motus localis est vera, & realis actio: ergo debet habere aliquem terminum, qui per ipsam fiat; ille autem non est nisi vbi fluens, nihil enim aliud distinguitur à motu, qui realiter actio est.

Resp. nullam quidem esse posse actionem, quæ non habeat aliquem terminum per ipsam producendum; sed duo tamen genera sunt actionum, unum earum, quarum primarius finis est tendere ad terminum; ille non producunt illum terminum distinctum, sed tantum illum acquirunt. Alterum genus earum est actionum, quarum finis primarius est producere aliquid; ille producunt terminum distinctum, ut probatum est nuper: motus localis pertinet ad primum genus actionum, non ad secundum.

C Obiicitur secundò. Si daretur motus localis in vacuo, deberet esse aliquis eius terminus; ille non est locus extrinsecus: ergo esset vbi.

Resp. motum localem, qui fieret in vacuo, habere terminum intrinsecum, non quidem à se distinctum realiter, sed sola ratione: non haberet autem alium terminum, & tamen diceretur motus localis, quia quantum est ex se, aptus esset acquirere locum.

D Ex quibus colliges primò, nihil esse posse in loco per realem unionem cum ipso loco, quo modo ait Vasquez, Angelos esse præsentes loco, quia loco. Vno An- gelicū cum scilicet producunt in se ipsi vbi, quod vnit illos cum loco, à quo sic dependet, ut nullum Angelus possit habere vbi, nisi per illud vniuersitati corpori, quod si poneretur supra cælum, ibi careret omnis vbi. Ex quo etiam sequitur, quod si Angelus sit in naui, quæ currat, ipse tamen non mouebitur. Quæ omnia reicta sunt in tractatu de Angelis.

Colliges secundò, falsum etiam esse, quod aliud quid esse possit in loco per propriam operationem, quod de Angelis asserunt Thomistæ: sed ostenditur in tractatu de Angelis, non esse probabile, quia prius est rem esse indistinctam à loco, quam in eo operari, sicut prius est rem esse in tempore, quam operari in tempore: sed neque appetet, quid Angelus existens in cælo empyreio possit in eo operari.

SECTIO IV.

Quænam res, & quibus modis sunt in loco.

Dixi, quid sit esse vbi catum, & præsens loco, nunc de modis quibus res est præsens loco tria breuiter dici possunt. Primo quod modis res sunt in loco: secundo utrum quidquid existit, sit

T 4 etiam

224 Philosophiæ Peripat. Lib. II. Disp. IV.

etiam præsens loco: tertid vtrum possit etiam di-
uinitus aliquid nullibi esse.

§. I.

Quot modis res possint esse præsentes loco.

Triplex modus essendi in loco. **D**ico primò, tribus modis essentialiter distin-
ctis res esse posse præsentes loco, immensè,
definitiè, circumscripitiè.

Ratio est, quia quidquid existit, vel est Deus, vel
spiritus, vel corpus: Deus est in loco immensè,
spiritus est definitiè, corpus circumscripitiè. Et si
in loco immensè Deus dicitur, quia omnibus re-
bus & spatiis præsens est intimè, ac interminabili-
ter, intus replens, foris ambiens, sursum regens,
infra sustinens. *Si ascendero in cœlum, illuc est; si*
descendero in infernum, adeo. Et si definitiè in lo-
co, est ita esse in spatio definito ac terminato, ut
totum sit in toto loco, & totum in qualibet parte
loci; sic enim Angelus & anima locum occupant:
anima tota corpus informat, & in extremo digi-
to tota est. Locus autem ille definitius alius est
totalis, alius inadæquatus; locus Angeli, vel anima
adæquatus est, quem res exigit occupare secundum
suam naturam, non autem maiorem. Locus
inadæquatus est is, in quo licet totus sit Angelus,
vel anima, extra illum tamen est, & ita dicitur esse
in eo totus, non totaliter. Hic modus præsentiæ
localis proprius quidem spirituum est, ut dixi, quo-
rum nulla est pars, & tamen locum occupant diu-
nibilem, sed diuinitus tamen potest convenire cor-
pori, quod erit in puncto totum, & tamen millies
& millies replicatum erit in loco diuiniti, & exten-
sum ad modum spirituum. Cuiusmodi est san-
ctissimum Christi corpus in Venerabili Sacramen-
to totum latens sub tota specie, & totum in singu-
lis eius partibus; nec diminutum in atomo, ne-
que in amplissima mole grandius; totum amans,
& totum amor; spiritus oris nostri, ut in umbra
eius vivamus. *Esse in loco circumscripitiè dicitur*
locatum, quando ita continetur, ut sit totum in
toto loco, & singulas partes habeat in singulis
partibus loci, quo modo existunt in loco substantia
omnes corporæ; spiritui autem convenire **D** non potest, quia supponit multitudinem partium,
qua in spiritibus nulla sunt.

Præter tres illos modos existendi in loco, alia
dicuntur esse per se in loco, alia per accidens. Per
se dicitur esse in loco, quod non est per aliud, in
quo continetur: huiusmodi est substantia corpo-
rea. *Esse in loco per accidens, est esse in loco per*
aliud, in quo includatur; sic enim accidentia qua
inherent corpori, sunt in loco. Deinde alia dic-
untur esse actu in loco, alia potentia. Actu est in
loco, quod actualiter est separatum ab eo, in quo
continetur, ut ignis dicitur actu esse in concau-
lone. Potentia dicitur esse in loco, quod non est
actu separatum ab eo, à quo proximè ambitur;
v.g. partes intimæ corporis non actu, sed potentia
sunt in loco.

§. II.

*Vtrum omnia sint in loco, & vtrum possit ali-
quid esse nullibi.*

*Conclusio
affirmans.*

Dico secundò, omnia qua existunt, sive spiri-
tus sint, sive corpora, esse aliquo modo in
loco, saltem sumpto secundum communem sen-
sum vulgi.

A Primò enim accidentia (ut notaui) sunt in lo-
co, non per se, quia separata non sunt à substi-
tutis; sed verè tamen locum habent, quo ambun-
tur aequè ac si essent per se à substiutis separata, ut
pater ex accidentibus Eucharisticiis. Secundò
quilibet substiutæ corporeæ sublunares ambun-
tur superficie aliqua, quod est etiam certum de substiutis spiritualibus, tametsi difficile sit dicere,
quomodo illæ carentes partibus coextendi possint
spatio diuiniti, & per quam formam coextendantur.
Tertiò sphæra vittima cœlestis secundum super-
ficiem conuexam non potest esse in loco sumpto
Aristotelicè, sed est tamen in spatio illo, quod di-
xi esse supra cœlos. Quartò beati existentes in
cœlo, & damnati in inferno locum habent, sancè
diuersissimum; *vix enim Domini, ut explicat Basilius,*
dividenti flammam ignis; quia scilicet amicis
*suis habitare Deus dat lucem, inimicis verò para-
uit habitaculum ardoris & caliginis: Præparata*
enim est ab heri topeth, à re preparata, profunda
& dilata. Ibi videlicet habitabunt cadavera virorum,
qui prævaricati sunt, quorum ignis non extinguitur,
& vermis non moritur.

Dico tertid. Implicat rem aliquam esse absolu-
tum nullibi, si esse nullibi significet in nullo esse loco esse
extrinseco, sumpto secundum communem sensum extrinseco,
vulgi; possit autem esse nullibi, si significet in
nullo esse loco sumpto philosophicè. Res ex dictis
videtur comperta, neque illa eger probatio.

Dico quartò. Si præsentia localis esset aliquod Carere
vbi distinctum à re locata, non posset etiam diuini-
tus res creata spoliari omni modo præsentia, sic
de dilata
quod implicaret illam esse nullibi. Negant Vasquez,
& Moncaus, putantes vbi angelicum esse vno-
nem Angeli cum loco reali, atque adeo putantes
posse Angelum esse nullibi.

Rationes Suarez efficaces sunt, supposita distin-
ctione vicationis à re vbi, quia primò ex ca-
sentientia omnis motus localis producit necessariò
vbi: Angelus positus supra cœlos moueri posset
localiter: ergo haberet vbi. Deinde relatio non
potest esse sine suo fundamento: sed Angelus vbi
cuncte ponetur, esset præsens, vel distans ab
alio loco, & corpore; vel enim esset præsens
cœlo, vel ab eo distans: ergo debet sibi per habere
fundamentum distantiæ huius & propinquitatis,
quod est internum vbi. Denique sicut non potest
aliquid creari à Deo, quin habeat durationem, ita
ut sit nunc; ita neque accipere potest existentiam,
qui accipiat vicationem, per quam sit alicubi.

Cum ergo queritur, vtrum possit aliiquid esse nullibi,
facilius responso est; vel enim significatur,
vtrum aliiquid carere possit omni loco extrinseco,
vel queritur de vbi interno distincio: si primum,
nulla res potest esse nullibi absolu-
tum, quia est in
spatio, vel reali, vel imaginario: si secundum,
qua libet res nullibi est, quia fictitia est, ut dixi,
vicationis distincta.

SECTIO V.

*Vtrum plura corpora esse possint simul in
eodem loco.*

D E solis corporibus potest esse quæstio, quia
spiritus se inuicem & corpora peruidunt; im-
penetrabilitas autem solius quantitatis passio est;
ut autem illa explicetur accuratius, tria videntur
necessaria. Primum vtrum corpora naturaliter se mu-
tuò excludant ab eodem loco: secundò, vtrum
diuinitus esse possint simul: tertid, quod est diffi-
cilius,

cilius, quænam sit forma, per quam fiat quantitas impenetrabilis, sive quid sit actualis impenetrabilitas, aut penetrabilitas.

§. I.

Naturalis incompossibilitas plurium corporum in eodem loco.

Conclusio bimembris.

Dico primum, penetrationem corporum suum habentium naturalem modum existendi, esse naturaliter prorsus impossibilem; si autem habeant corpora modum existendi spiritualem diuinitus superadditum, tunc sine novo miraculo posse illa existere simul in eodem loco.

Probatio prime partis.

Prime partis ratio est, quia id quod ex natura sua postulat habere partes extra partes in loco, postulat etiam ex natura sua non penetrari: quantitas ex sua natura postulat habere partes extra partes in loco: ergo quantitas ex natura sua postulat non penetrari. Major evidens est, quia si partes rei alieuius sint extra partes, illæ partes non sunt in eodem loco. Minorem etiam communiter omnes admittunt, quia hoc est proprium quantitatis, ut partes habeant extensas in loco diuisibili. Deinde id etiam probat experientia; sola enim ratio cur machinae artis tantarum sint virium, est quia unum corpus propter impenetrabilitatem excludit aliud ab eodem loco, ut appareat in puluere tormentario, & bellicis tormentis.

Probatio secunda partis.

Secunda partis ratio est, quia v. g. Christi corpus in Sacramento Venerabilis modum habens presentia proprium spiritum, ex vi extensionis illius sacramentalis priuatur incompossibilitate alterius corporis in eodem loco, cum ex vi talis extensionis partes omnes sint in eodem loco: ergo supposito illo primo miraculo, potest illud corpus penetrare species sacramentales sine novo miraculo.

Prima obiectio.

Obiicitur primum. Si duæ quantitates excludant se mutuò ab eodem loco, debent esse contraria: sed ex Aristotele quantitati nihil est contrarium: ergo duæ quantitates non se mutuò expellunt. Deinde si vna quantitas aliam expellere, vel id facere in genere causa efficientis, vel in genere cause formalis; non primum, quia quantitas non est actio; non secundum, quia existentia in loco non sit per informationem; & si vna quantitas formaliter alteram expellit, ne diuinitus quidem potest eam compati.

Seconda obiectio.

R esp. quantitates non esse contrarias inuisicem, etiamp si mutuò se expellant ab eodem loco, contraria enim illa dicuntur, quia ab eodem subiecto se excludant efficienter; quantitas autem aliam excludit in genere causa formalis: neque obstar quod esse in loco non sit informatio, satis enim est quod sit aliquid simile informationi. Quomodo autem diuinitus possit quantitas penetrari cum altera quantitate, patebit statim.

Obiicitur secundò plures experientia. Prima est, quod in cyatho cineribus pleno tantum aquæ admittitur, quantum admitteretur si vacuus esset cyathus. Secunda, in cyathum aqua plenum plures possunt admitti numeri, teste Plinio lib. 2. cap. 62. Tertia panis imbuitur aqua, quæ illum penetrat, & liquores corpora solida permeant: in ferro candenti reperitur ignis, in nutritione distribuitur alimentum per partes corporis cum penetratione.

Resp. per nullam ex his omnibus experientiis inuehi penetrationem. Ad primam enim de cyatho pleno cineribus, recte Aristoteles responderet in problematis sect. 25. problema 8. quod tunc mag-

Ana pars aquæ, ac cinerum in tenues vapores soluitur, & locum aquæ relinquunt ingredienti. Addo quod tum aqua, tum cineres tunc valde condensantur, & sic coniunctum utrumque non maiorem locum occupat, quam si solum esset. Secunda item experientia de nummis immisis in cyathum aqua plenum nihil probat, quia patet ad oculum, aquam immisis nummis super syphi labia intus, & causam verò cur non diffundat esse siccitatem labiorum syphi, quam refugit humiditas aquæ; unde si illa maledicat, statim aqua diffundit. Tertia quoque de pane inutilis est, quia cum ille intingitur aqua, vel vino, non penetratur panis, sed in meatibus admittit liquorem, quod aliis etiam evenit corporibus solidis. In ferro candenti, si est ignis, latet omnino in poris ferri. In nutritione non est illa etiam penetratio, cum per corporis partes ducti sint canales quidem, tum maiores, tum minores, quibus dispensatur præparatus cibus, & conuertitur in viuens.

§. II.

An, & quomodo diuinitus esse possint simul.

Dico secundò posse diuinitus dari penetratio- Conclusio nem duorum corporum seruantium suam ex affirmando.

tenzionem naturalem. Ita docent Catholicæ omnes

contra Sectarios nostri temporis, quibus non sine

temeritate fauiss videtur Durandus.

Conclusio. Primum enim sic ex variis Fidei mysteriis plane mysteria sequitur. Primum est, quod Maria Sacratum facta fidei ex quibus probatur illa sepeptit, nulla labe accepta puritatis, clausa manente portâ orientali templi in honorem Principis per eam transiuntis, ut sepiissimè docent Patres. Nazianzenus in carmine de illa, Basilius orat. de Christi generat. Athanasius orat. de Annunciat. Secundum est quod Christus nondum revoluto lapide sepulchri, viator exigit è tumulo. Tertium quod ad discipulos ianuis clavis penetravit. Quartum, quod ascendens in cœlum, non illud diuinitus, sed permeauit cum penetratione. Quæ vero aduersarij excoegerant ad hanc explicanda, pudet vel cogitare; audient enim impij Matris Dei pudori contumeliam inferre; volunt Christum venisse ad discipulos per canum, vel per angustum foramen, quo admittuntur feles, aut catelli, vel emollitum esse parietem ad tempus instar butyri.

Deinde probatur, quia extensio sicutialis, ex qua oritur impenetrabilitas, non minùs est intrinseca quantitat, quam ipsa impenetrabilitas: sed extensio sicutialis est separabilis à quantitate, quod patet primùm ex mysterio Eucharistie, deinde patet ex rarefactione ac condensatione, in quibus certum est mutari extensionem localem, atque adeò illam esse modum quantitatis superadditum, cum mutatur immutata manente quantitate: ergo etiam impenetrabilitas est separabilis à quantitate.

Eobiicitur primum. Implicat ut aliquid sit sine sua essentia: sed impenetrabilitas est ipsa essentia iectio. quantitat, cum habere partes extra partes essentia. quantitat, quod est esse impenetrabile: ergo quantitas esse non potest sine impenetrabilitate actuali.

Resp. constare omnino ex disputatione prædenti, quod impenetrabilitas quidem aptitudinalis est essentia quantitatis, impenetrabilitas vero actualis non est illi essentia.

Obiicitur secundò. Duæ partes quantitatis permanentis non minùs sunt incompossibilis, quam Secunda obiectio.

226 Philosophiæ Peripat. Lib. II. Disp. IV.

duæ partes quantitatis successiæ : sed nulla vi, A etiam diuina, possunt duæ partes quantitatis successiæ esse simul in eodem instanti : ergo nulla vi possunt esse in eodem spatio duæ partes quantitatis permanentes.

Resp. negando paritatem, quia tempus cùm sit successum essentialiter, habet partes priores & posteriores; hoc enim est esse successum: quantitas vero permanentis non est essentialiter expulsiva quantitatis alterius ab eodem loco.

Tertia ob-
iectio.

Obiicitur tertio: si actualis impenetrabilitas separari posset à quantitate, illa deberet necessariò esse aliquid superadditum quantitati, & modus ab ea distinctus; sicut extensio est aliquid ab ea distinctum, & subsistens est modus distinctus à substantia. Consequens autem illud absurdum videatur: ergo non est separabilis.

Ad hoc dubium, in quo tota difficultas est, ut respondeatur, explicandum est, quomodo Deus faciat ut duo corpora, quæ habent naturaliter incompossibilitatem in eodem loco, incipiunt se simul compati, neque amplius se inuicem excludant, quod sanè video explicari difficultè posse, quia certum est, ut probau, quod formaliter, non autem efficienter duæ quantitates se mutuò excludant ab eodem loco, sicut duæ formæ se mutuò expellunt ab eadem materia; manente autem causa formalis in subiecto, ponitur necessariò effectus formalis. Hæc, inquam, difficultas ut solui possit, videndum est accuratiu.

S. III.

Quid illud sit, per quod quantitas ex impenetrabili fit penetrabilis actu.

Conclusio
negans mo-
dum impe-
ntrabilis.

Prima
ratio.

Dico tertio, actualem impenetrabilitatem non esse modum quantitati superadditum, sed esse ipsammet entitatem quantitatis, quatenus producitur per actionem procedentem à Deo ut agente naturaliter; penetrabilitatem vero actualem esse ipsam entitatem quantitatis, quatenus connotat actionem Dei supernaturaliter agentis.

Deum naturaliter agere, non est aliud, quæ Deum agere ex decreto ordinario conformi naturis rerum; supernaturaliter agere Deum, est agere per decretum extraordinarium, & contrarium naturis rerum; quod totum satis constare potest ex dictis de incompossibilitate duarum formarum. Ex qua doctrina duplex eruitur ratio conclusionis.

Prima est, quia incompossibilitas duarum quantitatum in eodem loco non magis debet esse distincta à quantitate, quæ incompossibilitas duarum formarum in eodem subiecto ab ipsa forma: sed incompossibilitas duarum formarum in eodem subiecto non est modus illis formis superadditus, sed (ut dixi) est entitas formæ prout procedit à Deo agente naturaliter: ergo incompossibilitas duarum quantitatum in eodem loco non est modus superadditus quantitatibus: hec autem incompossibilitas est impenetrabilitas. Probatur major, quia incompossibilitas non minus separatur actu à forma, quæ à quantitate, & iisdem argumentis quibus probatur impenetrabilitatem esse distinctam à quantitate, probatur etiam distinctam esse incompossibilitatem à forma.

Dices esse disparitatem inter formas & quantitatem, quia formæ non habent incompossibilitatem ratione sui, sed ratione subiecti, quantitates autem sunt incompossibilis ratione sui, quoniam non debet aliiquid ab eis auferri, ut sint compossibilis.

Sed contrà, quia incapacitas actualis formarum ratione subiecti, tam est aliquid separabile à formis, quæ diuinitus esse possunt simul in eodem subiecto, quæ incompossibilitas quantitatis: ergo illa incompossibilitas tam distinguitur à formis, quæ impenetrabilitas distinguitur à quantitate.

Secunda est, quia impenetratio actualis est formaliter aliquid negativum, est enim carentia præsentie localis cum alia quantitate: ergo illa carentia non potest esse modus, sed in recto est quantitas prout connotat talen negationem in obliquo. Addo quod sine villa ratione singitur hic aliquis modus, quia quantitas per suam entitatem excludit aliam quantitatem ab eodem loco, non autem per modum superadditum.

Obiicitur primò. Positâ causâ formalis ponitur necessariò effectus formalis: sed entitas ipsa quantitatis est causa formalis expellens aliam quantitatem ab eodem loco: ergo positâ entitate quantitatis ponitur effectus eius formalis, scilicet expulsio quantitatis ab eodem loco.

Resp. ex dictis 1. disputat. de incompossibilitate formarum, distinguendo maiorem: entitas quantitatis est causa formalis expellens ab eodem loco aliam quantitatem, entitas quantitatis sola, nego; entitas quantitatis producta per actionem omnipotentie pure naturaliter, concedo; producta per actionem supernaturalem, nego.

Obiicitur secundò. Impenetrabilitas separatur à quantitate: ergo est aliquid ab ea distinctum. Neque recurrere licet ad diuinum imperium, vel ad actum primum potentiorum; nam diuinum imperium, non est causa formalis huius effectus formalis: actus autem primum potentior nihil nouum ponit in re, nisi per actum secundum, actus secundus idem est, qui prius: ergo nihil ponitur nouum, quod non esset ante.

Resp. impenetrabilitatem separari posse à quantitate secundum id quod dicit in obliquo, non secundum id quod dicit in recto. Actus primum potentior, & diuinum imperium in obliquo tantum connotantur; non sunt autem forma per quam quantitas vna expellit aliam ab eodem loco.

Obiicitur tertio. Extensio actualis est aliquis modus distinctus à quantitate: ergo actualis etiam actio. probatur consequentia: id est extensio est modus distinctus, quia potest separari à quantitate; posset autem dici quod non separatur nisi secundum connotacionem. Deinde corpus gloriosum per dictum subtilitatis fit penetrabile cum alia quantitate; hec autem dos gloria non videtur esse sola quantitas, prout à Deo agente supernaturaliter.

Resp. extensionem localem esse modum distinctum à quantitate, quia videlicet extensio illa est terminus productus per veram actionem realem, quia corpus rarefit, aut condensatur: videmus enim mutari extensionem sine ullo miraculo. Deinde in Venerabili Sacramento tollitur omnino à Christi corpore tota extensio quantitativa, cùm totus Christus in puncto sit. Denique impenetratio actualis est aliquid negativum; extensio autem est aliquid positivum, quod exigit ut entitas prius in extensa fiat extensa. De dore subtilitatis disputant Theologi, quid illa sit: mihi sanè prima secundavision est, illam nihil esse positivum corpori realiter superadditum, sed solam quantitatem cum connotatione diuini decreti, & omnipotentia agentis supernaturaliter.

SECTIO

SECTIO VI.

Virum possit aliquid esse simul in pluribus locis.

Dixi quomodo possint plura corpora simul esse in eodem loco, nunc celeberrima quæstio est, quomodo possit unum & idem corpus plura occupare loca; haec enim duo sunt in Sacramento amoris planè mirabilia, in quo Christi corpus penetratur cum speciebus, & in locis innumeris replicatur, ut ostendebam fusus tertia parte: nunc ut de quæstione hac philosophica pro instituto dicam, quatuor breuiter quæst. posse video. Primo, utrum absolute possit diuinus aliquid esse in locis pluribus: secundo, utrum possit aliquid occupare plura loca circumscripitiæ: tertio, utrum res eo modo replicata sit susceptiva contrariorum: quartu per quam actionem corpus ponit possit in pluribus locis.

§. I.

Virum possit aliquid esse aliquo modo replicatum in locis pluribus.

Naturaliter est impossibile.

Ita in pluribus locis inadæquatis.

Conclusio affirmans.

Prima ratio.

A Secunda ratio sit. Potest Deus rem eandem sapientia reproducere: ergo potest eam ponere in pluribus locis adæquatis; si enim reproducat eam in diversis locis, certe illam etiam replicabit.

Secunda ratio.

Tertia sit, quia nec ex parte Dei, nec ex parte corporis, nec ex parte loci repugnat ut idem corporis ponatur in pluribus locis; Deus enim omnipotens est; corpus semel productum capax est corporis productionis; locus adæquatus non est is qui simpliciter est maximus, sed maximus quem occupares potest naturaliter: nulla igitur ex parte implicat illa replicatio.

Obiicitur primus. Implicit aliquid esse unum, & non unum: corpus eo modo replicatum, est ictio. non unum: ut supponitur, & non unum; quia illud non est unum, quod non est individuum in se: istud corpus non esset individuum in se, cum potius esset divisum: ergo illud corpus non esset unum. Deinde implicit aliquid aucti, distrahi, distare a se ictio. ipso: corpus autem istud aucteretur, distraheretur, distaret a se ipso; nam hoc nihil est aliud nisi esse in loco distanti; relatio autem distantiae cum sit relatio realis, est ad terminum distinctum a fundamento.

Resp. corpus replicatum esse revera unum, & individuum in se, quamvis sit divisum a se. Individuum in se illud est, cuius tota entitas est individua, ita ut una pars divisa non sit ab aliis partibus. Individuum a se illud est, cuius totalitas non est in pluribus locis discretis. Corpus igitur replicatum est individuum entitatem, non est individuum localiter. Similiter potest aliquid localiter aucti, distrahi, distare a se ipso; entitatem non potest. Relatio distantiae habet terminum distinctum virtualliter, corpus enim replicatum aqualet pluribus propter reproductionem.

Obiicitur secundus. Implicit ut aliquid sit extra secundus terminos, alioquin enim illi essent, & non esset obiectio. termini: sed si esset extra terminos loci adæquati, esset extra suos terminos; termini enim rei locata simul sunt cum terminis loci adæquati, quia quod loco definitur, aut circumscribitur, habet suos terminos cum terminis loci; ergo implicit ut sit extra terminos loci adæquati.

D Respondeo rem illam, que virtualiter est multiplex (cuiusmodi est res replicata) esse posse extra suos terminos; neque sequitur illos esse terminos simul, & non esse terminos, quia termini rei locatae, qua multiplex est virtualiter, non sunt simul cum terminis loci.

Obiicitur tertius. Sequeretur cundem locum esse adæquatum, & non esse adæquatum; locus enim adæquatus est is, in quo res non solum est tota, sed etiam totaliter, id est, id quo ita res est, ut non sit extra illum: ergo non potest aliqua res esse in pluribus locis adæquatis. Probatur antecedens. Id est digitus est locus solum inadæquatus anima, quia licet anima sit tota in digito, est tamen extra digitum: ergo ut aliquid sit in loco adæquato, necessitate est ut non sit extra illum.

Resp. locum adæquatum non enim appellari extra quem res non est, sed enim extra quem res existens naturaliter non est, seu maximum, quem res occupare potest naturaliter: v. g. si Angelus occupare potest locum leucalem, leuca est eius locus adæquatus, semileuca locus inadæquatus.

§. II.

*Virum etiam circumscrip*tu*è possit aliquod corpus
esse in pluribus locis.*

Conclusio
affirmativa.

Dico primò. Potest per diuinam potentiam ali-
quid esse circumscrip*tu*è in pluribus locis
adæquatis. Ita docent Suarez, Bellarminus, Val-
entia; contra Valsquez & alios plures, quos
citat.

Prima pro-
batio.

Ratio est primò, quia est de fide Christum ha-
bentem in celo præsentiam naturalem, habere in
hostia præsentiam sacramentalem: ergo multò magis
habere posset præsentiam naturalem circumscrip*tu*am. Probatur consequentia, quia præsen-
tia sacramentalis est supernaturalis; præsentia vero
circumscrip*tu*ia, esset naturalis: sed facilius est ha-
bere præsentiam naturalem, quam præsentiam su-
pernaturali: ergo Christus existens in celo
circumscrip*tu*è, facilius existere posset in terris
circumscrip*tu*è, quam definitiè: quis autem sibi
persuadeat esse impossibile, ut Deus destruat in Sac-
ramento modum præsentiae supernaturalis, reli-
cto tamen ibi Christo? Confirmari autem potest,
quia Christus dum apparuit Paulo, fuit sine dubio
in loco circumscrip*tu*è, habuitque in eodem tem-
pore præsentiam connaturalem in celo: ergo fuit
similis circumscrip*tu*è in pluribus locis. Plures hu-
iuncti modi apparitiones dabunt Thrytau*s lib. 2. de ap-
par. cap. 8. Suarez tom. 3. in 3. part. disputat. 48.
sæc. 4.*

Secunda
probatio.

Secundò. Si repugnaret corpus aliquod esse cir-
cumscrip*tu*è in pluribus locis, vel peti deberet re-
pugnantia ex formalis ratione quantitatis, vel ex
propria ratione præsentiae circumscrip*tu*ia: non
implicat ex propria ratione quantitatis, quia illa
est tantum extensio localis impenetrabilis, quæ
non tolletur per duplum præsentiam circumscrip*tu*am: neque repugnat ex parte circumscriptionis,
quia esse in loco circumscrip*tu*è, non dicit aliud.
Quam habere totum in toto loco, & singulas par-
tes in singulis partibus loci, sive in uno loco, sive
in pluribus: neque negat locatum esse extra illum
locum, sed tantum negat, locum esse capacem al-
terius corporis. Probatur manifestè, quia si esse in
loco circumscrip*tu*è, diceret ita esse in loco ut non
sit extra, sequeretur illud quod est in uno loco cir-
cumscrip*tu*è, non posse esse definitiè extra illum
locum; quod enim est in uno loco circumscrip*tu*è,
in alio autem definitiè, est extra illum locum ubi
est circumscrip*tu*è.

Prima ob-
iectio.

Obicitur primò. Implicat aliquid commensu-
rari loco, & non commensurari: si aliquid est in
pluribus locis circumscrip*tu*è, commensuraretur
loco, & non commensuraretur, quia esse in loco
circumscrip*tu*è, est commensurari loco; locus
enim est æqualis loco: sed quod est in pluribus
locis, non commensuratur vni loco, cum sit extra
illum, & commensuretur pluribus: ergo com-
mensuratur loco, & non commensuratur. Con-
firmatur, quia circumscribi spatio, est non esse ex-
tra spatiu*m*: ergo si sit in pluribus locis circun-
scrip*tu*è, erit extra spatiu*m*, & non erit.

Resp. corpus illud, quod est in pluribus locis
circumscrip*tu*è, æquale esse tum vni loco, tum plu-
ribus locis: vni loco est æquale, quia æqualem ha-
bet extensionem quantitatiam; est autem æquale
pluribus, quia est multiplex virtualiter. Non re-
pugnat autem aliquid vni loco adæquari, & non
adæquari sub diversa ratione. Ad confirmationem

A negatur, quod circumscribi spatio est non esse ex-
tra illud, alioqui non posset aliquid esse definitiè
in loco.

Obicitur secundò. Effectus formalis vnius for-
mae non potest crescere non crescere forma: sed obiectio
esse in loco circumscrip*tu*è, est effectus formalis
quantitatibus: ergo non potest crescere, quantitate
non crescere; crescere autem effectus ille forma-
lis, si corpus esset circumscrip*tu*è in locis pluri-
bus. Confirmatur, quia sequeretur, quod si cor-
pus sibi occurreret, se ipsum excluderet ab eo-
dem loco.

Resp. distinguendo maiorem; effectus formalis
non potest crescere, nisi forma crescat, vel reali-
ter, vel virtualiter, concedo; sapientia autem in hac
materia reperendum est, quantitatibus dum replicatur,
multiplicari virtualiter propter reproductionem,
per quam res prius una idem facit quod plu-
res. Et hæc est causa, ob quam corpus quod sibi oc-
curreret, excluderet se ab eodem loco, æquè ac ex-
cluderet aliud corpus.

Obicitur tertio, sequi quod idem corpus sus-
ceptuum esset contrariorum, non solum eorum iectio.
qua respectiva sunt, & pendent à loco, qualia
sunt moueri, & quiescere; ire sursum, & deor-
sum: sed etiam eorum qua sunt absolute, & à loco
non dependent, qualia sunt esse frigidum & calidum,
vitare & moti, esse in peccato & gratia; hoc autem
absurdum est. Ut solvatur hæc dubita-
cio, quæ totius huius materiae præcipua est, vi-
dendum est paulò fusiūs.

§. III.

*Virum corpus replicatum in pluribus locis
suscipere posset contraria.*

Dico tertio, posse corpus aliquod replicatum
sine nouo miraculo suscipere accidentia po-
positiva contraria, tum respectiva, tum absolta,
æquè ac si realiter esset multiplex. Ita video mul-
tos docere Recentiores: Valsquez autem absolute
negat corpus ob replicationem suscep*tu*onem esse
vllorum contrariorum. Hurtadus, & Arriaga fa-
tentur corpus illud suscipere posse contraria ne-
gatiua, esse album & non album, moueri & quies-
cere. Suarez concedit de contrariis positivis res-
pectiuis, negat de absolutis, esse album & nigrum.
Ego de omnibus contrariis verum esse arbitror.

Ratio est, quia corpus replicatum, si est multi-
plex virtualiter, id est æquivalenter pluribus corpo-
ribus, suscipere potest accidentia quilibet opposi-
ta; est autem æquivalenter multiplex.

Primum probatur, quia si corpus replicatum non
est multiplex æquivalenter, suscipere non posset
contraria respectiva, v. g. moueri sursum in uno
loco, & in alio moueri deorsum; moueri & quies-
cere: sed certum est, quod posset corpus replica-
tum suscipere accidentia contraria respectiva, nam
sanctissimum Christi corpus in Eucharistia moue-
tur in uno loco sursum, in alio deorsum; in celo
ambulat, in terris quiescit: ergo posset similiter
aliud quolibet corpus stare in uno loco, sedere in
altero, in uno cadere, in altero sursum elevari.
Confirmatur faciliter argumento: constituantur cor-
pus replicatum super duas asseris extremitates in
medio aëris, deinde invertatur asser; certè illud
corpus in uno extremo ascenderet, in altero descen-
deret. Deinde corpus replicatum Lugduni & Parisis
erit mihi vicinum existenti Lugduni, & remotum
similis: & quis negat Christum ut existentem in
celo,

eclo, distare à nobis; esse proximum prout latet in Sacramento. Ergo contraria respectuā conuenient rei replicata. Quod etiam patet in anima rationali, quæ in locis existit inadæquatis, in una manu mouetur. sicut in altera deorsum.

Secundūdū. Illud corpus esset multiplex virtualiter, si posset sūscipere contra: iā priuatiū opposita, idēt̄ esse album in uno loco, in alio loco non album: in uno moueri, in altero quiescere: sed corpus replicatum posset sūscipere contraria priuatiū: ergo esset multiplex virtualiter. Minor probatur: quando corpus aliquod replicatur Lugduni & Parisis, non necessariō replicantur accidentia omnia, quæ habet: ergo corpus habere potest calorem Parisis, quem non habebit Lugduni. Probo antecedens. Quoties duo aliquia distinguuntur realiter, uno reproducto non est necesse reproducti aliud: sed corpus existens Lugduni distinguuntur à calore, quem ibi recipit: ergo reproducto corpore non necessariō reproductur calor. Deinde Christus in eclo extensionem haber circumscriptiū, quam in Sacramento non habet: ergo accidens quod habetur in uno loco, non habetur in altero loco. Anima in capite habet intellectionem, quam non habet in pede. Petrus existens Parisis multa videret, quæ non videret Lugduni. Et si eum ignis Parisis exneret, certè non exureret Lugduni, alioqui ageret in distans.

Tertiū proba posse vnum corpus in uno loco mori, vivere in alio; quia tunc aliquis moritur, quando desinat actio per quam conservabatur: sed actio, qua Petrus replicatus conservabatur in uno loco, desinere potest, non desinente actione qua conservabatur in alio loco, sicut manifestum est actionem, qua Christus in Sacramento reproduxitur, desinere, non desinente actione, qua est in eclo, tametsi non moriatur etiam ibi Christus, vt probabam tertia parte: ergo potest in uno loco mori, & in alio vivere. Similiter Probat quod stupra calefieri simul potest, & frigesci; si enim Parisis coniscitur in ignem, Lugduni verò ponatur in aqua gelida, tunc Lugduni stupra non comburatur, alioqui producetur ignis intra gelu; sed neque frigescit Parisis, alioqui congelabitur ignis: ergo necesse est vt illa vratur Parisis, frigescat Lugduni. Denique poterit eandem obcausam Petrus amare in uno loco, in altero qdissē; assentiri, & dissentiri; scire, & errare.

Prima obiectio. Obiicitur primū. Idēt̄ tantum Petrus incapax est recipiendi frigus & calorem in uno loco, quia illa sunt contraria, & ipse non habet in se virtutem ad illa recipienda sufficientem: sed per duas vbiicationes non tollit in contrarietas calor & frigoris, neque augetur virtus Petri; vbiication enim non est virtus, aut ratio formalis ad recipiendum calorem: ergo ex eo quod aliquid habeat plures vbiicationes, non habet maiorem virtutem ad recipiendum Confirmatur. Sicut quia color non est virtus recipiendi calorem, quanvis aliquis infinitum habet colorē, non fieret potenter ad recipiendum maiorem calorem: ergo similiter, &c.

Resp. corpus non replicari per solam multiplicationem vbiicationum, sed per reproductionem in pluribus locis factam, per quam corpus redditur multiplex virtualiter; vnde totum corrut argumentum, & eius confirmatio.

Obiicitur secundū, ad hoc vt Petrus moriatur
R. P. de Rhodes curs. Philosoph.

A Parisis, non sufficit quod entitas eius esse definita sit Parisis, sed requiritur ut non existat amplius in rerum natura, alioqui quoties aliquis desicit Parisis, diceretur mori: sed quod non existit amplius in rerum natura, non potest esse alicubi ergo implicat ut Petrus moriatur Parisis, & viuat Lugduni.

Resp. negando maiorem; ad hoc enim ut Petrus moriatur Parisis, requiritur ut non existat amplius in rerum natura. Verum quidem est, non sufficere ut definita esse Parisis per solam definitionem vbiicationis Parisiensis, sed sufficit ut definita esse Parisis per definitionem actionis, qua producebatur Parisis. Posset igitur Petrus mori Parisis, & viuere Lugduni, quia posset disiunire actione, qua producebatur Parisis, non definita actione, qua reproductur Lugduni. Et hæc est ratio propter quam Angelus occupans plura loca inadæquata non potest peccare in uno, in altero esse in gratia; scire & errare, assentiri & dissentiri; quia scilicet non simpliciter aquialet pluribus, sicut id quod est reproductum & replicatum in pluribus locis adæquatis.

Obiicitur tertius. Non possunt de una & eadem Tertia obiectio. re verificari contradictoria; esse album & non album; vivere & non vivere; esse amicum Dei, & non esse Dei amicum, quæ sunt contradictoria: ergo non possunt de eadem re verificari. Deinde sicut generatio dicit simpliciter rem esse, sic corruptione dicit simpliciter rem non esse.

Resp. contradictoria vocari ea quæ conuenient eidem ratione eiusdem; quæ autem conuenient ratione diuersorum locorum, & ratione diuersæ productionis, non esse contradictoria: huiusmodi sunt ista quæ conuenient corpori replicato, est enim, vt dixi, multiplex virtualiter. Liceret ergo de illo dicere, *Vivit, & moritur*; non licet dicere, *Vivit, & non vivit*; quia negationes sunt malignantes natura, cùm enim dico, *Non vivit*, significatur nullibi vivere.

Obiicitur quartū, ea quæ non pendent à loco, Quarta obiectio. sed absolute conuenient subiecto, debent ei conuenient in quocunque loco sit illud subiectum: accidentia quæ dicuntur absolute, non pendent à loco: ergo conuenient illi vbiunque sit. Confirmatur, quia id quod non est in loco per se, sed tantum per aliud, debet necessariō esse vbiunque est aliud; accidentia non sunt in loco per se, sed per subiectum: ergo sunt vbiunque est subiectum. Potestque consumari argumento Theologico, quia quando corpus Christi ponitur sub speciebus ex vi verborum sacramentalium, ponuntur etiam per concomitantiam accidentia omnia, quæ incompossibilitatem non habent cum statu sacramentali: ergo signum est, quod replicato subiecto replicantur accidentia: ergo subiectum non potest esse album in uno loco, nigrum autem in altero loco.

Resp. distinguendo primam minorem. Accidentia, que dicuntur absolute, non pendent à loco; si enim sensus sit, quod accidentia illa possunt esse in subiecto in quocunque loco illud sit, vera est propositio: si verò sensus sit quod accidentia non ex gunt præsentiam localem proportionatam potentiam subiecti, vt illi inharent, sic falsa est, quia priusquam accidentia sit in pluribus illis locis vna cum corpore replicato, necesse est ut prius replicetur; & sic duas habeat præsentias locales ad duo loca, alioqui non vniuersit subiecto, nisi in uno loco.

230 Philosophiæ Peripat. Lib. II. Disp. IV.

Ad confirmationem negatur illa maior. Id quod non est in loco per se, sed per aliud, esse necessariò debet ubi est aliud; nam tametsi accidens in loco sit ratione subiecti, cui inheret, non sequitur tamen necessariò, quod sit ubique est subiectum: quod etiam patet ex praesentia circumscriptiua, quam Christus in celo habet, non aucto in Sacramento. Verum quidem est, quod replicato corpore conaturaliter etiam replicantur accidentia, quæ sunt in corpore ante replicationem; sicut certum est multa in Sacramento ponit per concomitantiam, qua Christi corpus in celo habet: sed posset tamen, si Deus vellet, unum replicare sine alio. Quæ vero post factam replicationem ponentur in corpore, certe non necessariò ponentur ubique est illud corpus replicatum; posset enim accidens unum habere in uno loco, & aliud accidens in altero.

S. IV.

Vtrum actio, qua replicatur aliquod corpus, sit adductio, an reproductio.

Assertio.

Dico quartò, esse prorsus impossibile ut corpus ponatur in pluribus locis per solum adductionem, id est per solum productionem nouæ ubicationis; sed necessariam esse reproductionem. Ita docebam in tractatu de Eucharistia cum Suarez, Lessio, Pesantio, Conink, contra Vasquem, Valentianum, Albertinum, Fonsecam.

Ratio autem est, quia adductio neque possibilis vlo modo est, neque sufficiens ad replicationem: replicatio autem & est sine dubio possibilis, & sufficiens ad constituentem corpus in pluribus locis. Quæ omnia sigillarim probro.

Impossibili-
tas addu-
ctionis.

Primo probatur quod impossibilis sit actio illa, qua vocari solet adductio, id est, actio per quam in aliquo corpore quod habet iam unum ubi in uno loco, producitur aliud ubi, per quod incipit esse in altero loco, non deserendo priorem locum. Probatur, inquam, quia ostensum superius est, nullam dat ubicationem huiusmodi distinctionem à re ubicationis. Deinde dato eriam, quod admittendum estet aliquod ubi distinctum, implicaret ut corpus per eius productionem in pluribus susteretur locis; nam quando corpus existens Romæ replicatur Lugduni, illud ubi, per quod ponitur Lugduni, non producitur Romæ, sed Lugduni: sed non potest illud corpus produci Lugduni, quia supponat corpus adductum Lugduni: ergo adductio supponeret factam replicationem. Probatur minor. Causa materialis prior necessariò est suo effectu: sed Petrus ut existens Lugduni, non autem prout existens Romæ, causa est materialis illius ubi: ergo prius est existens Lugduni, quām habeat ubi. Confirmatur, quia in illo priori, quo illud ubi antecedit Petrum ut existentem Lugduni, Petrus est tantum Romæ: ergo in illo priori, vel ubi est sine subiecto, vel certe illud ubi est Romæ. Denique si posset Deus Petrum, qui est Romæ, replicare Lugduni, producendo ubi, posset facere ut Petrus existens Romæ, deseretur esse Romæ, tollendo ab eo ubi; & inciperet esse Lugduni per solum productionem ubi, sine vlo transitu per medium; quod absurdum est.

Eius insuffi-
cientia.

Secundò, quod adductio sit insufficiens ad replicationem, probatur, quia illud est insufficiens ad replicationem, quo posito corpus non potest vlo modo moueri: sed posita sola adductione, corpus replicatum moueri nullo modo posset sine mira-

culo; nam postquam Petrus existens Romæ accept vbi Lugdunense, si de novo moueatur, amitteret vbi Lugdunense acceptum à Deo, & acquireret aliud vbi diuersum à primo, quod erit etiam miraculosum: ergo per vires naturales hominis non poterit illud acquirere. Præterea si ad replicationem alicuius corporis in pluribus locis adæquatius sufficeret multiplex ubi, sufficeret etiam ad replicationem in pluribus locis inadæquatius: Angelus v.g. esset coextensus loco diuisibili per solum ubicationem, & anima similiter non aliter coextensa esset corpori; quæ tamen vulgo improbarunt. Denique illud non sufficit ad replicationem, quo posito, corpus replicatum non est multiplex virtualiter, neque suscipere potest contraria; per solum autem ubi corpus non sit multiplex virtualiter, quia multiplicitas accidentis non facit ut aliquid virtualiter sit multa, & per solum ubi corpus non accipit ullam maiorem virtutem ad recipientiam accidentia.

Tertiò, quod reproductio rei iam existentis sit Reproducibilis, & sufficiat ad replicationem, evidens est, quia potest idem effectus produci à pluribus causis totalibus: ergo nihil verat, vt ab eadem causa totali, causis innumeris æquivalente, producantur per plures actiones totales, sive in uno loco, sive in pluribus locis; quilibet enim actio suum habet locum determinatum in quo ponatur, nec est necesse illam ponit ubique est actio. Si ergo corpus aliquod in pluribus locis reproducatum, erit sine dubio replicatum, & suscipere poterit contraria.

Scio multa, & difficilia contra reproductionem hanc posse opponi, quæ quia magis spectant ad præsentiam Christi corporis in Eucharistia, fusæ dicta sunt in proprio tractatu de hoc Sacramento.

QVÆSTIO II.

De vacuo.

Aristot. 4. Physic. à textu 57.

D E spatio inani, quod est supra cœlos, nuper dictum est occasione loci; nunc de illo quod intra cœli ambitum excogitari posset, tria ponenda sunt cum Philosopho: primum, vtrum sit, vel naturali aliqua virtute possit aliquod esse vacuum: secundò, quænam sit causa efficiens motus, quo corpora illud vitant: tertio, vtrum in vacuo corpus aliquod posset moueri.

SECTIO I.

Vtrum sit, vel naturali aliqua virtute possit esse aliquod vacuum in rerum natura.

E D finit Philosophus vacuum textu 57. *Locum, qui est priuatus corpore.* Locus significat superficiem ambientem, nam in eo vacuum ab inani differt, quod est supra cœlos, quod inane non ambitur vla superficie corporis: vacuum autem intra duas clauditur superficies.

Dico primum, nullum in rerum natura esse vacuum intra cœlos. Ita docet, & fusè probat Philosophus c. 6. contra Epicureos, & plures alios Philosophos volentes, quod vacuum corporibus esset immixtum, ac per mundi vniuersitatem porrectum; quod quibusdam etiam modernis placet Epicuri & Democriti